

Давид АЛБАХАРИ

ПЕЛЕРИНА

Више не пишеш приче о мени, тужно каже моја жена.

Погледам је: све је на њој оставило трагове: деца, болест, живот, рат, смрт.

Више уопште не пишем приче, кажем.

Није је утепила та реченица. Наставља да се креће, споро, тешко, као да нешто гура пред собом. Тако се кретала када је била трудна, када сам спуштао руку на стомак, или ухо, да осетим покрет или чујем ново срце. Њен стомак се беласао у мраку, а моја рука се приближавала као свемирски брод, застајући понекад тик изнад коже, на граници топлоте.

Тих дана, сећам се, урадио сам добар дил: за релативно скромну суму купио сам сто грама хашиша. Продао сам четрдесет, повратио већи део уложеног новца, десет поклонио пријатељима, и остао са педесетицом, облим комадом лешиње од пшита. Нисам остао, остали смо. Наш стан, стари стан, не овај у којем сада живимо, овај је још иов, хладан, ненавикнут на људе, али стари стан је тада стално испуштао слаткасти воњ, мек као што сам хашиш уме да буде мек, и у исто време, оптар, прецизан, ако се тако може рећи за мирис. Стондирали смо заједно, испред телевизора. Иако није пушила за време трудноће, моја жена није одбијала пружени цоинт. Држала га је палцем и кажиштростом, увлачила два дуга дима, увек два дима.

То је огорчило њену пријатељицу, Елизабету. Затекла нас је једног поподнева како пушимо. Направио сам велики цоинт, од три папирића јарких боја. У ствари, сваки папирић је био застава неке земље, афричких, европских, Кине, Јапана.

Зар не знаш шта то ради бебама? жестила се Елизабета. Узела је цоинт од моје жене, савила руке око њега и повукла дубоки дим.

Не знам, рекла је моја жена и засмејала се.

Можда није требало да се смеје.

Не постоји никакав поуздани медицински доказ, наставила је, да канабис изазива било какве аномалије. Уосталом, зар га у дете не уноси и отац својим семеном.

Елизабети се није допала реч »семе«. Као да је дете биљка, рекла је.

Кукуруз, рекла је моја жена. Управо је прочитала митове северноамеричких Индијанаца у којима је кукуруз волшебном настајао од длака јелена, мачјих бркова и трагова бизона.

Елизабета је затворила очи и напућила усне.

Помислио сам како сигурно замишља клип кукуруза, како вероватно пребројава зрна.

Изненада се смркло. Ваздух је постао лепљив и тежак. На Елизабетиној горњој усни појавили су се грашци зноја. Чело јој је остало суво. Као и мојој жени. Вратила ми је цоинт. Мој дим је сагорео заставу Шведске.

У једном телевизијском филму, рекла је моја жена, уместо застава на цоинту, гореле су звезде.

Тада је пукао први гром, забубњао је град по плеху терасе. Елизабета није отварала очи. Испод стрехе наспрамне зграде шћућурили су се врашци, голубови, две гугутке. Црно обличје могло је да буде врана.

Рита се, рекла је моја жена и дотакла бок.

Елизабета се насмешила.

Требало би, рекао сам, сви да седимо затворених очију док лед окива планету.

Лед враћа светлост, рекла је Елизабета. Лед не осваја.

Шта је ово, рекла је моја жена, кратка прича или вежба из метафизике?

Затвори очи, рекао сам, па ћеш видети.

Затворила их је.

И шта сад? питала је моја жена.

Ђути, рекла је Елизабета, неко још увек гледа.

Не гледа, слагао сам.

Не, рекла је Елизабета, гледа. Гледа и одузима светлост од леда.

Од неба рекла је моја жена.

Свеједно, рекла је Елизабета. Светлост је светлост, и ту се ништа не може изменити.

И када сам напокон затворио очи, све сам видео: светлост, престо, руку, додир. Не, додир нисам видео; осетио сам га на образу, нешто налик лаганом боцкању, штипање мрза, четинарским иглицама. Чуло се како неко дише, како неко корача, како неко седи, како неко стоји. Ништа се, у ствари, није чуло. Видео сам као да гледам ушима, као да слушам кожом лица. Елизабета се померила. Моја жена је зајечала. Кукавица је рекла: Ку-ку. Олуја је обигравала око наше куће попут коњаника. Станари су се довикивали с тераса. Окно је зазвечало. Све се скраћивало, све је постајало све дуже. Цоинт је тражио пут до мојих усана. Стопала су се одизала од пода. Или се под удаљавао од стопала. Или су ђонови добијали на дебљини. Имена су бежала од предмета. Неко је поменуо цену уља. Рекао је: Уље сваког дана губи вредност. Запуштале су новине. Фрижидер је брундао у углу. Цвет у саксији је одахнуо; изнурен жегом, жудео је да се скраси; немоћан, лепршао је листовима. Приручник је био неумољив: треба врећи велику воду, чамцем, бродом или пешке. Камен је улегао у празнину као да га је она одувек чекала, тачно на сред собе. Негде је то сигурно било записано. На пример, поштар има бркове. На пример, дим је хладан. На пример срце једном мора стати. Као сенке дрвореда које се претапају у свеопшти сумрак.

А онда је све заћутало.

Седели смо у тишини и чекали.

Неко је на прстима прошао степеништем, као бегунац.

Сада знам, рекла је моја жена, лепота је пелерина на леђима света.

Устала је и пришла прозору, или само замишљам да се тако догодило. Могла је исто тако да устане и приђе Елизабети, да загњури лице у њену косу. Могла је да остане да седи. Нисам отварао очи. Шкрипнула су врата, звецнули су кључеви, кукавица није ништа рекла. За вечеру, касније, јели смо прженице. Моја жена је ставила нож и виљушку у моје руке, укрстила их и наредила да сечем. И ја сам секао.

Сада од мене очекује да пронађем речи које би изразиле оно што сама не уме да изрази. Као да су речи људско тело које се може савијати према вољи, те из чучња прелази у усправан положај, не доводећи у питање гинкост мишића, чврстину костију, добробит душе.

Гледам је: све је на њој оставило трагове: болест, деца, рат, живот, смрт.

Свету је, кажем, спала пелерина и вуче је за собом, слично детету које за собом вуче кецељу после игре код судопере.

Она одмахује главом. Не сећа се. Сећања су, уосталом, само личан иметак, нешто се не може заједнички поседовати. Елизабета одавно не долази. Моја жена је престала да пуши. Дете је девојка чији изостанци из куће постају дужи од боравка у њој. Понекад замишљам младиће с којима спава. Имају глатку кожу, неговане руке, квргава колена, а она спушта главу на њихове маљаве груди и уснама дотиче тврде кључне кости. Младиће то голица и подижу рамена, што она схвата као позив и хвата их за бедра. Младићи се буне, хтели би да спавају. Моја кћерка пружа руку, гаси светлост, углављује ногу између његових бутина.

Исти је то мрак као онај иза мојих капака.

Све остало је другачије.

